

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İhtüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Güldeiren VARLI
Van Milletvekili

Basına yansıyan, çevre örgütlerinin dile getirdiği ve tarafımıza aktarılan bilgilere göre, Van'ın Erciş ilçesinde bulunan Zilan Havzası'nda yürütülen jeotermal sondaj çalışmaları ciddi çevresel ve toplumsal kaygılara neden olmaktadır. Aktarılan bilgilere göre, Erciş'te jeotermal enerji santrali (JES) projelerinin sayısı beşe ulaşmıştır. Sondaj faaliyetleri sırasında ortaya çıkan ağır metal ve çeşitli kimyasal maddeler içeren jeotermal akışkanların yeterli arıtma ve güvenlik önlemleri alınmaksızın Koçköprü Barajı'nı besleyen sulama kanallarına ve göle deşarj edildiği ileri sürülmektedir.

Bu iddiaların yer aldığı bilgilerle sadece Erciş'e bağlı dört köyün değil, Zilan Havzası'nın tamamının ve çevresindeki yerleşim alanlarının olumsuz etkileneceği belirtilmektedir.

Bölgenin önemli tarım ve hayvancılık merkezlerinden biri olan Zilan Vadisi'nde toprak, su kaynakları ve doğal yaşamın zarar görebileceği; bunun da Erciş'te yaşayan yurttaşların yaşam koşullarını doğrudan etkileyeceği ifade edilmektedir. Bu nedenle bölge halkı ve çevre örgütleri, yetkili kurumların konuya ilişkin acilen inceleme başlatmasını talep etmektedir.

Kamuoyuna "seracılık" yatırımı olarak tanıtıldığı belirtilen faaliyetlerin, resmi kayıtlarda jeotermal enerji santrali (JES) projesi kapsamında yer aldığı yönündeki iddialar ise kamuoyunun yeterince ve doğru biçimde bilgilendirilmediği yönünde tartışmalara yol açmaktadır. Bölge halkının yürütülen faaliyetlerin kapsamı, amacı ve olası etkileri konusunda yeterli bilgilendirilmesi de farklı sorunları doğurmaktadır.

Jeotermal akışkanların ağır metaller ve çeşitli kimyasal bileşenler içerebildiği bilinmektedir.

Bu akışkanların çevreye kontrolsüz şekilde bırakılması hâlinde tarım arazileri, yeraltı ve yerüstü su kaynakları, ekosistem ve halk sağlığı açısından ciddi riskler doğurabileceği yönünde bilimsel değerlendirmeler bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu iddiaların kapsamlı biçimde araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın Zilan Havzası'nda yürütülen jeotermal faaliyetlere ilişkin herhangi bir denetimi bulunmakta mıdır?
2. Bölgedeki sulama kanallarından, akarsulardan ve yeraltı sularından analiz amacıyla numune alınmış mıdır? Alınmış ise arsenik, bor, kurşun, kadmiyum, cıva ve diğer ağır metallere ilişkin analiz sonuçları nelerdir?
3. Tarım arazilerinde herhangi bir kirlilik veya verim kaybı tespit edilmiş midir?
4. Bölgede yetiştirilen tarım ürünlerinde ağır metal analizleri yapılmış mıdır?
5. Hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan içme ve sulama sularına ilişkin herhangi bir inceleme yürütülmüş müdür?
6. Projenin mera alanları üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir rapor bulunmakta mıdır?
7. Zilan Havzası'nın tarımsal üretiminin korunmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır?
8. Çiftçilerin olası zararlarının tazmini konusunda Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
9. Kamuoyuna yansıyan iddiaların araştırılması amacıyla kapsamlı bir tarımsal ve hidrolojik inceleme başlatılacak mıdır?